

Høringsuttalelse fra Stokka menighetsråd om forslag av 27.03.2017 til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Stokka menighetsråd takker for anledningen til å avgi høringsuttalelse om forslag, datert 27. mars 2017, til regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet. Rådet anser det som en betydelig gevinst at de i dag ulike regelsettene for valg til menighetsråd og for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet slås sammen til ett sett med valgeregler.

Til enkeltpunkter i høringsnotatet og forslaget til kirkevalgeregler vil Stokka menighetsråd bemerke:

Del 2: Overordnede problemstillinger

2.1 Valgordning for valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Stokka menighetsråd ønsker som enerådende ordning i alle bispedømmer kombinasjonsvalg med direkte og indirekte valgogang for valg av de leke medlemmene til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Å la menighetsrådsmedlemmene få velge tre av de syv leke medlemmene korresponderer med soknet som grunnenheten i Den norske kirke og sikrer at de som er engasjert og bærer ansvar i lokalmenighetene, får en sakssvarende og ønsket medvirkning i valget av de regionale og sentralkirkelige organenes medlemmer.

2.2 Flertalls- og forholdstallsvalg ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Det grunnleggende synspunktet til Stokka menighetsråd er at den nåværende fleksible ordningen med flertallsvalg når det foreligger kun én liste, og med forholdstallsvalg når det foreligger alternative lister, må videreføres. For enkeltheter vises det til kommentarene til underpunkter til del 4 nedenfor.

2.4 Personvalgeregler

2.4.1 og 2.4.2: Bestemmelsene om at det (i det direkte valget av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet) kan gis inntil tre *tilleggsstemmer*, og at strykninger ikke er tillatte, videreføres. For å finne et tjenlig balansepunkt mellom en nominasjonskomites eller en nomineringsgruppes innflytelse gjennom oppsettet av valgliste på den ene siden og velgernes innflytelse på valget gjennom oppføring av tilleggsstemmer på den andre siden, bør det innføres en *sperregrense* med krav om fem prosents personlig stemmetall internt på listen.

2.4.3: Dersom valget av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet gjennomføres kun som direkte valg (mot Stokka menighetsråds anbefaling, jf. punkt 2.1 ovenfor), bør det gis anledning til *stemmetillegg* på følgende måte: 1) Hvor det foreligger flere lister, kan listeoppsetterne gi et stemmetillegg til nummer én på listen. 2) Hvor det kun foreligger én liste, kan bispedømmets nominasjonskomite gi stemmetillegg til de to første på listen.

Del 3: Innledning til reglene, stemmerett, valgbarhet, valgorganer m.m.

3.2 Stemmerett og manntall

3.2.1.3 og 3.2.1.4, avsnittet om «Valg av prester»: Alle prester i «ordnet kirkelig prestestilling» gis stemmerett, slik det er utformet i forslaget til § 2-3.

3.2.2: Argumentasjonen som føres for manntallsføring per 30. juni og medlemskapsstatus per 1. september i valgåret som kriterium for hvor man skal og om man kan avgi stemme i de kirkelige valgene, virker fornuftig.

3.3 Valgbarhet

I forslaget til § 3-3, som omhandler valgbarhet ved valg av prestenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet, foreligger det to alternativ. Stokka menighetsråd støtter alternativ 2 (gjengitt i høringsnotatet på s. 43 som eneste alternativ?).

Del 4: Valg av medlemmer til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Stokka menighetsråd mener at høringsnotatet argumenterer overbevisende for berettigelsen av å ta inn bestemmelser i valgreglene for når valget skal arrangeres som forholdstallsvalg eller som flertallsvalg, og for at det bør gjelde noe ulike regler for valg til menighetsråd og valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

4.2 Nærmere bestemmelser ved forholdstallsvalg

4.2.1: «Felleslisten» bør bli standardisert navn i alle bispedømmer på nominasjonskomiteens liste med kandidater til leke medlemmer av bispedømmerådet og Kirkemøtet. Stokka menighetsråd støtter forslagene til §§ 6-1 og 6-2.

4.2.2: I forslaget til § 6-4 b (1) er fristen for innlevering av listeforslag ved valg til menighetsråd satt til kl. 12 den 1. mai i valgåret. Dette er den eneste dato(frist) i forslaget til kirkevalgeregler som alltid vil falle på en offentlig høytidsdag. Dette er meget uheldig og kan oppfattes særlig av arbeiderbevegelsen som manglende respekt fra kirkens side. Denne fristen bør derfor flyttes enten til 30. april eller til 2. mai.

4.2.3: Stokka menighetsråd ønsker mulighet til supplerende nominasjon til bispedømmeråd i samsvar med forslaget til § 6-4 f.

4.2.4: I samsvar med hva som allerede er anført ovenfor til punkt 2.4, støtter Stokka menighetsråd at det skal være mulig både ved menighetsråds- og bispedømmerådsvalg å gi inntil tre kandidater én tilleggsstemme, samt føre på inntil tre navn fra andre lister.

4.3 Nærmere bestemmelser ved flertallsvalg

4.3.4: Stokka menighetsråd ønsker mulighet til supplerende nominasjon til både menighetsråd og bispedømmeråd i samsvar med forslaget til § 7-3.

4.4 Forhåndsstemmegivningen

Stokka menighetsråd mener at anledningen til å avgi forhåndsstemme må opprettholdes til tross for de problemene og uregelmessighetene i forhåndsstemmegivningen ved kirkevalgene i 2015 som høringsnotatet omtaler (4.4.2). Tilretteleggingen i kapittel 8 av forslaget til nye kirkevalgeregler virker veloverveid og støttes.

Del 6: Felles bestemmelser

6.1 Prøving av stemmegivninger og stemmesedler, opptelling, protokollering, m.m

6.1.3: I forslaget til kirkevalgregler heter det i § 14-4 Opptelling av stemmesedler på s. 30–31 (ser ut til å være feilskrivning for § 14-6) i punkt (4) e.ii at dersom det på en stemmeseddel er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene. Det kan hevdes at en slik praksis ikke gir uforholdsmessig fortrinn til noen så lenge kandidatene står oppført i en prioritert rekkefølge, men det er jo ingen garanti for at denne rekkefølgen svarer til stemmerens prioritering. Ettersom dette er et brudd på valgreglene, bør stemmesedler med flere påførte tilleggsstemmer enn det som er tillatt, forkastes.

Tillegg

I gjennomlesningen av forslaget til regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet som er foretatt under utarbeidelsen av ovenstående høringsuttalelse, ble en del feil iaktatt. Et regelverk som dette skal naturligvis være språklig så korrekt som mulig, og de fleste foreliggende feilene vil sikkert uansett bli rettet opp i Kirkerådets sekretariat. Men muligens kan følgende innspill være til hjelp i dette arbeidet:

Note 7 (til § 2-7): gjeldene → gjeldende

§ 2-11 (2): Innføyelse av komma etter «ledd»

§ 3-4: På s. 6 er to ulike paragrafer begge talt som 3-4. Den andre av dem og de påfølgende §§ 3-5 til § 3-7 forskyves alle med ett siffer til §§ 3-5 til 3-8.

§ 4-1 (2), linje 4: Innføyelse av komma etter «eksisterer»

§ 5-3 (1) etter Alternativ 1, øverst på s. 10: Endre ubestemt artikkel «en» til tallordet «én»

§ 6-1 (1) korrigerer til «registrering»

§ 6-2 (5) Endre pronomen fra «det» til «den»

I forslaget til § 6-3 etter Alternativ 1, øvre del av s. 12:

(3) Endre pronomen fra «deres» til «sine»!

(4) Første linje må lyde: De som mottar tilskudd, må oppfylle følgende vilkår:

(4c) Tilføy punktum ved setningens slutt

§ 6-3 (1b) etter Alternativ 2, nedre del av s. 12: Innføyelse av komma etter «Kirkemøtet»

§ 6-4 a (3), femte linje: Endre ubestemt artikkel «en» til tallordet «én»

§ 6-4 f (d): Første ord endres fra «De» til «Det»

§ 6-4 f (e): Innføyelse av paragraftegnet § før «6-4 d»

§ 6-6 (3): I andre linje innføyelse av komma etter «valgbare». I linje fem endre pronomen fra «deres» til «sin»! I linje seks strykes komma etter «like mange stemmer».

§ 7-2 (4), linje fem: Endre ubestemt artikkel «en» til tallordet «én»

§ 7-2 (5): Innføyelse av komma etter «annet ledd»

§ 7-3 (1) Her foreligger krysshenvisninger til § 7-1 annet ledd, tredje og fjerde ledd. Ettersom § 7-1 i forslaget ikke består av flere ledd, må dette være en feilskrivning.

- § 7-4 (a): Her foreligger det en sammenblanding av to alternative uttryksmåter. Teksten må lyde enten «Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet er 1. juni i valgåret ...» eller «Innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet må skje innen 1. juni i valgåret ...»
- § 7-6: Her skal to kommaer tilføyes og ett strykes: «De som får flest stemmer, er valgt. Kandidater som ikke er valgbare, settes ut av betraktning. Har flere kandidater fått like mange eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.»
- § 8-1 (2) og (4): De to forekomstene av «innen» bør endres til «innenfor», slik at språkbruken blir overensstemmende med den som foreligger i § 8-3 (3): «Fristen må fastsettes til et tidspunkt innenfor perioden mellom tirsdag og fredag ...»
- § 9-2 (2): Formuleringen «det blir adgang for at» bør endres til «det blir adgang til at»
- § 9-2 (4), fjerde linje: Innføyelse av komma etter «foregå»
- § 9-4 (1) Her skal to kommaer tilføyes: «Når valgtinget åpner, skal velgere som er innført i manntallet i soknet, gis adgang ...»
- § 9-4 (6): Innføyelse av komma etter «valgdagen»
- § 9-8: Stryk komma etter «valgtinget»
- § 10-1 (2): To rettelser: «Valgrådet skal invitere prester som ikke er i ordnet kirkelig stilling og som bor i bispedømmet, til et møte ...»
- § 10-1 (4), fjerde linje: Innføyelse av komma etter «foreslås»
- § 10-1 (6), fjerde linje: Innføyelse av komma etter «valgbare»
- § 10-2 (4) c, fjerde linje: Personlig pronomen 3. pl. etter preposisjon skal alltid ha formen «dem», altså: «for dem som skal avgi stemme».
- § 10-4 (2): Stryk andre ord, «skal», slik at teksten blir lydende: «Valgrådet sørger for ...»
- Paragrafnumre 10-3 og 10-4 brukes feilaktig to ganger, de to siste skal endres til § 10-5 og § 10-6.
- § 10-6 (2): Innføyelse av komma etter «stemmer»
- § 11-1 (1): Her må det åpenbart ha skjedd en feilovertagelse av siste setning i § 10-1 (1) når det heter at det bør tilstrebes representasjon av **yngre prester**.
- § 11-1 (2) a: To ganger skal ubestemt artikkel «en» endres til tallordet «én»
- § 11-1 (6), fjerde linje: Innføyelse av komma etter «valgbare»
- § 11-2 (4) c, fjerde linje: Personlig pronomen 3. pl. etter preposisjon skal alltid ha formen «dem», altså: «for dem som skal avgi stemme».
- Paragrafnummer 11-2 benyttes tre ganger, etterfulgt av §§ 11-3 og 11-4. Disse må vel endres til §§ 11-3, 11-4, 11-5 og 11-6.
- § 11-4 (2): Stryk andre ord, «skal», slik at teksten blir lydende: «Valgrådet sørger for ...»
- § 11-6 (2): Innføyelse av komma etter «stemmer»
- § 12-1 (2), fjerde linje: Innføyelse av komma etter «foreslås»
- § 12-1 (4), fjerde linje: Innføyelse av komma etter «valgbare»
- § 12-2 (4) c, fjerde linje: Personlig pronomen 3. pl. etter preposisjon skal alltid ha formen «dem», altså: «for dem som skal avgi stemme».
- § 12-5 (2): Innføyelse av komma etter «stemmer»

Paragrafnumre 14-4 og 14-5 benyttes dobbelt. Den andre forekomsten av dem må forskyves til 14-6 og 14-7, og de paragrafene som på s. 32 har denne nummerering forskyves til 14-8 og 14-9.

§ 14-6 (1), fjerde linje: Ordet «innen» bør erstattes av enten «i samsvar med» eller «ifølge»

§ 14-6 (4) ii, fjerde linje: «de» endres til «det»: «... tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.»

§ 14-7 (3), fjerde linje: Stryk komma etter «valgboen»

§ 14-8 (1) a: Hele punkt a er en innholdsmessig utfylling av «følgende materiell» i setningen forut. Fordi «følgende materiell» er objekt i sin setning, skal også (den apposisjonelle) utfyllingen ha objektsformer, dvs. to ganger «dem» istedenfor «de». Dessuten skal det innføres komma etter «valgtinget».

§ 14-8 (2): Stryk komma etter «emballasje»

§ 15-2 (4): Her mangler noe i andre setning. Den må lyde enten «Kirkerådet skal kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet i et sokn ...» eller «Kirkerådet skal kjenne bispedømmeråds- og kirkemøtevalget i et sokn ...»

§ 17-4 (2): Stryk «m gi»